

О. В. Лазарева,
д. е. н., професор, професор кафедри управління земельними ресурсами,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1050-7118>
С. М. Белінська,
д. е. н., доцент, в.о. декана факультету економічних наук,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5826-5958>

DOI: 10.32702/2306-6806.2022.9.8

ОБЪЕКТИВНА НЕОБХОДИМОСТЬ ЛИКВИДАЦИИ НЕГАТИВНЫХ ПОСЛЕДСТВИЙ В ЗЕМЛЕКОРИСТОВАНИИ

O. Lazareva,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Management the Landed Resources, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine
S. Belinska,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Acting Dean of the Faculty of Economics, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine

THE OBJECTIVE NEED TO ELIMINATE NEGATIVE CONSEQUENCES IN LAND USE

Метою статті є обґрунтування основних напрямків, які необхідно здійснити, задля налагодження ситуації в землекористуванні, яка спричинилась внаслідок військової агресії.

В статті досліджено негативні наслідки в системі землекористування в контексті поділу їх на екологічні, економічні, соціальні, політичні та землевпорядні.

В процесі дослідження вивчено нормативно-правову базу, що була ухвалена для пом'якшення заходів задля забезпечення життєдіяльності в умовах військової агресії.

Обґрунтовано основні напрямки відновлення негативних наслідків у землекористуванні в умовах, що склались, теж в контексті поділу їх на екологічні, економічні, соціальні, політичні та землевпорядні.

Зазначені напрямки відновлення негативних наслідків у землекористуванні сприятимуть поступовому відродженню територій, відновленню об'єктів інфраструктури, що були пошкоджені в умовах воєнного стану.

The purpose of the article is to justify the main directions that must be implemented in order to improve the situation in land use, which was caused by military aggression.

The article examines the negative consequences in the land use system caused by the lack of income from a decrease in the amount of products produced by farmers, as well as from the loss of income that producers suffer as a result of military operations in order to outline the main measures for their elimination in the context of dividing them into ecological, economic, social, political and land management.

In the course of the research, the legal framework that was adopted to mitigate measures to ensure livelihoods in conditions of military aggression was studied, in particular the Laws "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding the Creation of Conditions for Ensuring Food Security in Conditions of Martial Law". On the introduction of changes to some legislative acts of Ukraine regarding the peculiarities of the regulation of land relations in the conditions of martial law, etc. It is indicated that the adoption of the much-needed legislative framework for new land use rules will contribute to the rapid involvement of the agricultural lands of the Ukrainian state in the production of agricultural products in the conditions of martial law.

The changes in the above-mentioned laws relate to the regulation of land relations under martial law, and also provide for the priority of public interests over private ones, which is due to the need to mobilize all the country's resources, both industrial and financial, for the reconstruction of the Ukrainian economy in the post-war period.

The main directions of restoration of negative consequences in land use in the existing conditions are substantiated, also in the context of their division into ecological, economic, social, political and land management. Their thorough characteristics are given.

The specified areas of restoration of negative consequences in land use will contribute to the gradual revival of territories, restoration of infrastructure facilities that were damaged during the martial law.

It is indicated that during the elimination of negative consequences, the lost potential should be restored, which will contribute to the gradual revival of the territories and ensure the progress achieved by Ukraine on the European path of development.

Ключові слова: негативні наслідки в системі землекористування, відновлення землекористування, військовий стан, нормативно-правова база, втрачений потенціал, регулювання земельних відносин, відновлення територій.

Key words: negative consequences in the land use system, restoration of land use, martial law, legal framework, lost potential, regulation of land relations, restoration of territories.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

Українська держава завжди була одним із ключових гарантів світової продовольчої безпеки та світовим лідером-експортером продукції сільського господарства. Проте через збройну агресію проти України в умовах реалій сьогодення важливим є як і захист вітчизняного товаровиробника, так і недопущення зриву збиральної компанії. Тому ситуація, що нині склалася, вимагає ефективного використання усіх доступних сільгоспугідь, а також обґрунтування заходів щодо відновлення усталених практик у землекористуванні в умовах воєнного стану.

Без перебільшення можна сказати, що земля на Україні є найбільшою цінністю, вона є головним та незамінним фактором виробництва в сільському господарстві та запорукою економічного розвитку в цілому. Зазначене потребує обґрунтування заходів щодо ліквідації негативних наслідків, що склались в системі землекористування сьогодні.

Вищезазначене і зумовило вибір теми дослідження, його основну мету та завдання, які слід розв'язати.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання, що стосуються використання земельних угідь, впродовж тривалого часу були і залишаються предметом широких дискусій. Значний внесок у розв'язання цієї архіскладної проблеми зробили українські і зарубіжні вчені.

Зокрема, Гарнага О.М. [1, с. 5] зазначив, що трансформаційні процеси, які мають місце сьогодні, посилюють необхідність чіткої ідентифікації змін у сфері земельних відносин, що мають бути спрямовані на перехід на інноваційну модель розвитку. Третяк А.М. та Третяк В.М. [2, с. 16] обґрунтовують, що створення системи методів та інструментів управління в Україні призведе до розв'язання існуючих на сьогодні проблем управління земельними ресурсами та землекористуванням. Шарий Г.І. [3, с. 11] наголошує на необхідності зміни акцентів від пострадянських принципів постійного землекористування до тих, які здатні забезпечити повноцінний обіг земель сільськогосподарського призначення. Дорош Й.М. [4, с. 23] обґрунтовує основні правові колізії, що виникли у результаті прийняття змін до земельного законодавства. Новаковський А.Я. [5, с. 5] розкриває історичні аспекти формування власності на землю в сучасних умовах, вказує на необхідність ліквідації порушень конституційних вимог про забезпечення непорушності права приватної власності на землю. Іртищева І.О. [6, с. 328] обґрунтовує напрями трансформації соціально-економічних відносин в землекористуванні з позицій стійкого розвитку. Мар-

тин А.Г. [7, с. 27—32], беручи участь у проєкті "Німецько-український аграрно-політичний діалог (АПД)", обґрунтовує важливість підтримки України у сфері сталого розвитку.

Проте не зважаючи на очевидні здобутки у сфері землекористування за часів незалежності України багато питань, що стосуються відновлення зруйнованих територій внаслідок російської агресії, а також вирішення економіко-екологічних проблем залишаються невирішеними і потребують подальших досліджень і практичного вирішення. Саме це і стало підставою публікації цієї статті, яка спонукає до переосмислення сутності процесів, що відбуваються у землекористуванні в сучасних умовах.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є обґрунтування основних напрямків, які необхідно здійснити, задля налагодження ситуації в землекористуванні, яка спричинилась внаслідок військової агресії.

Поставлена мета передбачала вирішення таких завдань теоретичного та практично-рекомендаційного характеру:

- вивчення негативних наслідків в системі землекористування задля окреслення основних заходів щодо їх ліквідації;

- вивчення нормативно-правової бази, що була ухвалена для пом'якшення заходів задля забезпечення життєдіяльності в умовах військової агресії;

- обґрунтування основних напрямків відновлення негативних наслідків у землекористуванні в умовах, що склались.

Методологічну основу проведеного дослідження склали наступні методи: метод узагальнення (для обґрунтування проблематики, що наразі склалась у землекористуванні в нинішніх умовах), метод аналізу і синтезу (при вивченні нормативно-правових актів, що наразі прийняті з метою покращення ситуації в землекористуванні), метод дедукції (для формування рекомендацій щодо управлінських рішень, які слід виконати для ліквідації негативних наслідків сьогодення), наукового узагальнення (для узагальнення результатів проведеного дослідження).

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні акти, офіційні статистичні дані, ресурси глобальної інформаційної системи Інтернет, наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців, результати власних напрацювань.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сьогодні в Україні втрати сільського господарства, спричинені війною, внаслідок зменшення виробництва

Таблиця 1. Негативні наслідки в системі землекористування в умовах сучасних реалій

Наслідки	Характеристика
Екологічні	ушкодження ґрунтового покриву внаслідок руху важкої техніки, будівництва фортифікаційних споруд, окислення ґрунтів – як наслідок деградація рослинного покриву та посилення водної та вітрової ерозії; лісові пожежі, аварійне забруднення річок, які є джерелами води для промислових та комунальних підприємств та населення; забруднення підземних та поверхневих вод внаслідок вибухів або пошкодження резервуарів; наявність неконтрольованих сміттєзвалищ, неможливість утилізації відходів, що може спричинити масштабну екологічну катастрофу; зменшення біорізноманіття, зміна міграційних коридорів для багатьох видів птахів, ризик для виникнення потомства багатьох видів птахів і ссавців; знищення багатьох об'єктів природно-заповідного фонду
Економічні	часткове, а в деяких випадках повне знищення ринкової інфраструктури та нерухомості; ризики прискорення інфляції на тлі зростання цін на сировину; зменшення ланцюгів поставок продукції продовольства, що виробляється українськими товаровиробниками; зниження довіри інвесторів до української економіки через невпевненість у майбутньому та уповільнення економіки внаслідок підвищеної інфляції (стагфляція); високі ціни на продукцію продовольства внаслідок її дефіциту та зменшення купівельної спроможності населення; негативний вплив бойових дій на макроекономічні показники, на ВВП та видатки уряду; збільшення видатків на ремонт та відбудову інфраструктури, що руйнується внаслідок бойових дій; перенесення виробничих потужностей за кордон або в інші регіони; посилення девальваційних ефектів від збройного конфлікту, що в кінцевому підсумку впливає на ціни на вироблену продукцію
Соціальні	скорочення робочих місць; труднощі психологічної адаптації до нових професій; знищення або пошкодження закладів освіти, будівель адміністративного призначення, в тому числі тих, в яких надаються адміністративні послуги; пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства; пошкодження або знищення об'єктів житлового фонду; неможливість надання соціальних виплат мешканцям в деяких районах
Політичні	обмеження на міжнародну допомогу, спрямовану на задоволення потреб цивільного населення; негативний вплив на суспільні відносини; в деяких регіонах України встановлення нелегітимного геополітичного та воєнно-політичного контролю; загроза безпеці сусідніх країн; дестабілізація суспільно-політичної ситуації в світі; вимушене переміщення осіб з окупованих або зруйнованих територій
Безпосередньо землевпорядні	подорожчання багатьох факторів виробництва; забруднення ґрунтів, концентрація важких металів у ґрунті внаслідок вибухових хвиль; часткове знищення врожаю внаслідок повномасштабного вторгнення агресора; втрата або пошкодження не лише площ під посів сільськогосподарських культур, а й цінного насіннєвого матеріалу під урожай наступного року; не у повній мірі можливість виплати орендної плати власникам земельних паїв; проблеми зі зберіганням та експортом зерна, зокрема через неекспортований врожай минулого року; часткове або повне руйнування меліоративних систем, що розміщені на територіях агроформувань; в деяких випадках завдання непоправних збитків власникам земельних ділянок сільськогосподарського призначення (землекористувачам)

та здорожчання виробничих ресурсів за підрахунками Центру досліджень продовольства та землекористування KSE Institute та Міністерства аграрної політики та продовольства оцінюються у 23,3 мільярда доларів [8].

Сільськогосподарські угіддя зазнали в основному такі пошкодження як мінне забруднення та пряме фізичне пошкодження. Враховуючи те, що багато полів забруднені нерозірваними боеприпасами, це несе велику загрозу для аграріїв під час польових робіт. Крім того, фізичне пошкодження родючого шару ґрунту спричинює псування земель, зазнала пошкоджень іригаційна інфраструктура тощо. В свою чергу це несе такі загрози, як недоотримання доходу від низької врожайності та збільшення виробничих витрат, в деяких випадках поля залишилися незасіяними.

Нижче ми спробували розкрити негативні наслідки в системі землекористування, що спричинені недоотриманням доходу від зменшення кількості виробленої продукції аграріями, а також від зменшення, а іноді навіть від повної втрати доходу, що виробники терплять внаслідок військових дій (табл 1).

Всі ці негативні наслідки спричиняють загрозу продовольчій безпеці не лише українського суспільства, але і країн зарубіжжя, знижують рівень конкурентоспроможності, що є перешкодою сталому розвитку розвитку місцевості, провокують ерозію ґрунту та опустелювання, знищення рослинності та загибель ґрунтової фауни.

Враховуючи те, що економіка країни все ж повинна працювати задля гарантії продовольчої безпеки та отримання, хоч і в значно меншій мірі, доходу, Верховною Радою прийнято низку нових правил у земельних відносинах.

В березні 2022 року Верховною Радою України ухвалено Закон "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану" [9], положення якого стосуються питань, пов'язаних зі спрощенням набуття прав користування на земельні ділянки сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану, а також їх використання у поточному році для ведення виробництва та забезпечення продовольчої безпеки в країні.

9 травня 2022 року набрав чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану" [10], яким спрощено передачу в оренду земельних ділянок державної та комунальної власності передусім для розміщення виробничих потужностей тих підприємств, які були переміщені із зони бойових дій, а також розміщення об'єктів критичної інфраструктури та об'єктів для тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб.

В Законі передбачено, що оперативне розміщення виробничих потужностей таких підприємств має відбуватися без проведення земельних торгів із обмеженнями умов оренди. Зокрема вказується, що такі підприєм-

Таблиця 2. Напрямки відновлення негативних наслідків у землекористуванні

Наслідки	Напрямки відновлення
Екологічні	проведення ґрунтово-агрохімічного обстеження території для визначення ступеню погіршення стану ґрунту; ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій; відновлення роботи системи моніторингу довкілля; фіксування реального об'єму завданої шкоди довкіллю; відновлення екосистеми до безпечного стану; поступове відновлення енергетичної інфраструктури; проведення невідкладних відновлювальних робіт на територіях, де це є можливим; відбудова очисних інфраструктур
Економічні	поступова відбудова депресивних територій; налагодження торговельно-економічних зв'язків як в середині країни, так і зовнішніх; відновлення та відбудова знищеної ринкової інфраструктури; використання коштів різноманітних програми допомоги на відбудову; ліквідація продовольчої кризи внаслідок використання продуктів гуманітарної допомоги; фінансування проєктів за рахунок коштів іноземних донорів у вигляді позик, грантів та інших фінансових інструментів; модернізація та перезапуск економіки
Соціальні	використання локальних відновлювальних джерел енергії, децентралізація системи опалення та енергоносіїв; надання постраждалому населенню необхідної допомоги для забезпечення його життєдіяльності; розгортання та утримання тимчасових пунктів проживання і харчування постраждалого населення; відбудова пошкоджених прибудинкових територій та проїздів; поступова відбудова об'єктів інфраструктури за рахунок концентрації зусиль як власних, так і залучених; акумуляція та використання міжнародних коштів на відбудову територій
Політичні	підтримка громадян, компаній і країн, які постраждали від війни, в тому числі, держав, що приймають біженців з України; розроблення плану заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України; напрацювання пріоритетних пропозицій щодо необхідних реформ, які є важливими у воєнний та поствоєнний періоди; підготовка, розробка та прийняття стратегічно важливих ініціатив, а також нормативно-правових актів, реалізація яких є вкрай важливою необхідною для відбудови українського простору у воєнний та післявоєнний періоди; чітка робота органів публічної влади (особливо виконавчої гілки); реалізація технологій вироблення і впровадження політико-управлінських рішень; залучення до ліквідації наслідків ведення воєнних дій міжнародної допомоги.
Безпосередньо землевпорядні	необхідність зовнішнього фінансування у вигляді банківських кредитів чи інших фінансових інструментів; моніторинг площ ґрунтів, пошкоджених та забруднених у результаті бойових дій, що дозволить вживати заходи для їх відтворення та реабілітації, а також встановити межі забруднених ділянок з метою їх відновлення; спрямування витрат на рекультивування земель, які були порушені внаслідок бойових дій, будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій для облаштування державного кордону; рекультивування (відновлення рельєфу та нанесення родючого шару ґрунту) після видалення вибухонебезпечних предметів.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Враховуючи, що земля є базовим предметом конкуренції, оскільки саме через неї створюється кумулятивний синергетичний ефект економіки, в сьогоденні умовах потрібно здійснювати заходи щодо відновлення природно-ресурсного потенціалу, уникаючи загрози продовольчої, а відтак і національної безпеки.

Окреслені напрямки регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану напряму залежать від швидкості прийняття управлінських рішень у ситуації, що наразі склалась.

Ухвалення вкрай необхідної законодавчої бази щодо нових правил у землекористуванні сприятиме швидкому залученню сільськогосподарських угідь української держави у виробництво сільськогосподарської продукції в умовах воєнного стану.

ства визначаються спільним рішенням двох обласних військових адміністрацій (тієї, звідки переміщуються потужності і тієї, де вони будуть розміщені після переміщення).

Крім того, вищезазначеним Законом надається право Держгеокадастру за погодженням з Мінагрополітики призупиняти та відновлювати роботу Державного земельного кадастру, виходячи з питань безпеки на певній території, встановлювати обмеження щодо повноважень державних кадастрових реєстраторів.

Не оминув вищезгаданий Закон і питань, що стосуються правових передумов для складання документації із землеустрою, топографо-геодезичних і картографічних робіт.

Зазначеним Законом внесено зміни до Земельного кодексу [11] та таких законів як "Про землеустрій" [12], "Про державний земельний кадастр" [13]. Зокрема вказано, що земельні ділянки комунальної власності надаються у постійне користування виконавчим органам відповідних рад для розміщення об'єктів для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, термін сплати землекористувачем орендної та суборендної плати переноситься на строк до шести місяців з дня припинення воєнного стану, передача в оренду земельної ділянки не допускається, якщо земельна ділянка віднесена до категорії земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, земель історико-культурного призначення.

Крім перелічених вище, ключові зміни в земельних відносинах під час воєнного стану торкаються і таких питань, як спрощення порядку зміни цільового призначення земельних ділянок для цілей, пов'язаних із воєнним станом, спрощення порядку зняття або перенесення ґрунтового покриву (родючого шару) земельних ділянок при проведенні робіт, зумовлених воєнним станом [14]. Зокрема вказано, що зняття або перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок здійснюється без розроблення робочого проєкту землеустрою.

Як бачимо, всі ці зміни стосуються регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану, а також передбачають пріоритетність публічних інтересів над приватними, що зумовлено необхідністю мобілізації всіх ресурсів країни, як виробничих, так і фінансових, задля відбудови української економіки у поствоєнний час.

Для відновлення негативних наслідків у землекористуванні важливою є мобілізація всіх внутрішніх ресурсів, щоб силою української ідентичності стати на шлях економічного і соціального зростання країни.

В рамках дослідження спробуємо і ми викласти основні напрямки налагодження ситуації, що склалась наразі у землекористуванні (табл. 2).

Зазначені напрямки відновлення негативних наслідків у землекористуванні сприятимуть поступовому відродженню територій, відновленню об'єктів інфраструктури, що були пошкоджені в умовах воєнного стану тощо.

Для уникнення екологічних, економічних, соціальних, політичних та землепорядних наслідків у землекористуванні, спричинених сьогодишніми подіями, слід відновлювати втрачений потенціал, що сприятиме поступовому відродженню територій та забезпеченню прогресу, досягнутого Україною на європейському шляху розвитку.

Подальші дослідження мають ґрунтуватись на дослідженні напрямків відновлення приморських територій в умовах, що склались.

Література:

1. Гарнага О.М. Особливості управління інтелектуальним капіталом в сфері земельних відносин. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія "Економічні науки". Випуск 1 (97). 2022. С. 3—10. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/23793/1/Ve971%20%281%29.pdf>
2. Третяк А.М., Третяк В.М., Курильців Р.М. Основні методи та інструменти управління земельними ресурсами в Україні. Агросвіт. № 18. 2021. С. 12—21.
3. Шарий Г., Нестеренко С., Сучкова Є. Вдосконалення земельних відносин в Україні. Вісник ЛНАУ: Економіка АПК. 2021. № 28. С. 11—18.
4. Дорош Й.М., Дорош О.С., Аврамчук А.В., Барвінський А.В. Деякі питання аналізу колізій чинного земельного законодавства. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2021. № 3. С. 23—29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zemleustriy_2021_3_5
5. Новаковський Л.Я. Юридично-процесуальне забезпечення реалізації права власності на землю в Україні. Вісник аграрної науки. 2020. № 1 (98). С. 5—12. URL: https://agrovisnyk.com/pdf/ua_2020_01_01.pdf
6. Іртищева І.О., Стройко Т.В. Концепція еколого-орієнтованого розвитку інфраструктури сталого землекористування. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки. 2014. № 7. С. 316—328. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnu_ekon_2014_7_44
7. Kvartiuk V., Martyn A. Ukraine's Agricultural Land Sales Market: First Outcomes and Monitoring Challenges. Agro Policy Report. German-Ukrainian Agricultural Policy Dialogue. Kyiv, December 2021. 33 p. URL: https://apd-ukraine.de/images/2021/BVVG/Bericht_Land_Sales_Market/Bericht_APD_BVVG_Land_Sales_Market_ENG.pdf
8. Непрямі втрати у сільському господарстві України внаслідок війни оцінили у 23 млрд дол. URL: <https://delo.ua/uk/agro/nepriami-vtrati-u-sil'skomu-gospodarstvi-ukrayini-vnaslidok-viini-ocinili-u-23-mlrd-400096/>
9. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану" № 2145-IX від 24.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>
10. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану" № 2247-IX від 12.05.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text>
11. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III зі змінами від URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
12. Закон України "Про землеустрій" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст.282). Зі змінами та доповненнями від 20.06.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
13. Закон України "Про державний земельний кадастр" (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 8, ст. 61). Зі змінами та доповненнями від 20.06.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
14. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Озвучено ключові зміни в земельних відносинах під час воєнного стану. URL: <https://minagro.gov.ua/news/ozvucheno-klyuchovi-zmini-v-zemelnih-vidnosinah-pid-chas-voyennogo-stanu>

minagro.gov.ua/news/ozvucheno-klyuchovi-zmini-v-zemelnih-vidnosinah-pid-chas-voyennogo-stanu

References:

1. Garnaga, O.M. (2022), "Peculiarities of managing intellectual capital in the field of land relations", Visnik Nacionalnogo universitetu vodnogo gospodarstva ta prirodo-koristuvannya. Seria "Ekonomichni nauki", vol. 1(97), pp. 3—10, Available at: <http://ep3.nuwm.edu.ua/23793/1/Ve971%20%281%29.pdf> (Accessed 11 Sept 2022).
2. Tretiak, A., Tretiak, V. and Kuryltsiv, R. (2021), "Basic methods and tools of land resources and land use management in Ukraine", Agrosvit, vol. 18, pp. 12—21.
3. Sharyi, G., Nesterenko, S., Suchkova, Ye. (2021), "Improvement of land relations in Ukraine", Visnik LNAU: Ekonomika APK, vol. 28, pp. 11—18.
4. Dorosh, Y., Dorosh, O., Avramchuk, A. and Barvinskyi, A. (2021), "Particular issues of analysis of collisions of the current land legislation", Zemleustriy, kadastr i monitoring zemel, vol. 3, pp. 23—29, Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zemleustriy_2021_3_5 (Accessed 11 Sept 2022).
5. Novakovsky, L. Ya. (2020), "Legal and procedural support for the implementation of land ownership rights in Ukraine", Visnik agrarnoy nauky, vol. 1 (98), pp. 5—12, Available at: https://agrovisnyk.com/pdf/ua_2020_01_01.pdf (Accessed 11 Sept 2022).
6. Irtyshcheva, I. and Stroyko, T. (2014), "Concept of ecologically oriented development of sustainable land use infrastructure", Visnik HNAU, Seria Ekonomichni nauki, vol. 7, pp. 316—328, Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnu_ekon_2014_7_44 (Accessed 11 Sept 2022).
7. Kvartiuk, V. and Martyn, A. (2021), "Ukraine's Agricultural Land Sales Market: First Outcomes and Monitoring Challenges", Agro Policy Report. German-Ukrainian Agricultural Policy Dialogue, Available at: https://apd-ukraine.de/images/2021/BVVG/Bericht_Land_Sales_Market/Bericht_APD_BVVG_Land_Sales_Market_ENG.pdf (Accessed 11 Sept 2022).
8. Beshpiatov, T. (2022), "Indirect losses in the agriculture of Ukraine as a result of the war were estimated at 23 billion dollars", Available at: <https://delo.ua/uk/agro/nepriami-vtrati-u-sil'skomu-gospodarstvi-ukrayini-vnaslidok-viini-ocinili-u-23-mlrd-400096/> (Accessed 12 Sept 2022).
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "On the introduction of changes to some legislative acts of Ukraine regarding the creation of conditions for ensuring food security in the conditions of martial law", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text> (Accessed 12 Sept 2022).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "On the introduction of changes to some legislative acts of Ukraine in addition to the peculiarities of the regulation of land relations in the conditions of martial law", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text> (Accessed 12 Sept 2022).
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), "Land Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (Accessed 12 Sept 2022).
12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "About land management", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (Accessed 12 Sept 2022).
13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "About the state land cadastre". available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (Accessed 12 Sept 2022).
14. Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine (2022), "Key changes in land relations during martial law were announced", Available at: <https://minagro.gov.ua/news/ozvucheno-klyuchovi-zmini-v-zemelnih-vidnosinah-pid-chas-voyennogo-stanu> (Accessed 12 Sept 2022).

Стаття надійшла до редакції 13.09.2022 р.